

Náboženská výchova

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovacím predmetom náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovacím predmetom náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovacím predmetom náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- prehľbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi

Stratégia vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov

a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatisovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami) Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry, domáce úlohy). Domáce úlohy sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

OBSAH PREDMETU NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA V 5. ROČNÍKU

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
Ročník	5. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodín, spolu 33 vyučovacích hodín 1/0 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliače
Názov ŠkVP	Tradiície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie stredné vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Časový rozsah výučby: **1 h týždenne, 33 hodín ročne**

Stupeň vzdelania: **nižšie sekundárne vzdelanie**

Forma štúdia: **denná**

Vyučovací jazyk: **slovenský jazyk**

Učebné zdroje

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre piaty ročník základných škôl „Poznávanie cez dialóg“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

Ročníková téma: POZNÁVANIE CEZ DIALÓG

Ročníkový cieľ: Prehlbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie. Spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom. Oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom modlitby.

Ročníkový symbol: DOM

1. téma: Boh hovorí k človeku

Hodinová dotácia témy: 6 hodín

Kľúčové pojmy: Sväté písmo, byzantská misia

Obsahový štandard

Práca so Svätým písmom /vyhľadávanie kníh, kapitol veršov/, skratky kníh.

Misia Cyrila a Metoda /cyrilika, hlaholika, Otče náš v staroslovienčine/

Žiaci vierozvestcov – sv. Gorazd, jeho žiak sv. Bystrík, *legenda o sv. Bystríkovi*

Ciele témy:

Kognitívny: Definovať pojem Biblia, Sväté písmo a orientovať sa v ňom. Vysvetliť prínos prekladu Svätého písma do nášho jazyka.

Afektívny: Uvedomiť si potrebu čítania Svätého písma. Oceniť misiu Cyrila a Metoda pre Slovensko.

Psychomotorický: Formovať návyk pravidelného čítania Svätého písma. Rozvíjať zručnosť vo vyhľadávaní podľa limitácií /súradníc/ vo Svätom písme.

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať 5 historických kníh Starého zákona a 5 historických kníh Nového zákona
- pomenovať časti Nového zákona
- podľa súradníc nájsť daný text vo Svätom písme
- správne používať skratky kníh Svätého písma, čísla kapitol a veršov
- opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda
- vysvetliť prínos byzantskej misie pre Slovensko
- vysvetliť prínos prekladu Svätého písma do nášho jazyka
- reprodukovať spamäti prvé dva verše Jánovho evanjelia
- s pomocou učiteľa poskladať modlitbu Otče náš v cirkevnoslovanskom jazyku
- používať vhodné slová v komunikácii s inými ľuďmi
- pravdivo a správne šíriť informácie

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- rozumie významu písma pre komunikáciu
- učí sa reagovať primerane situácii

k učeniu sa:

žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje hodnotu písma pre kultúru národa
- je schopný uvedomiť si hodnotu Byzantskej misie pre našu kultúru

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu národnej a kresťanskej identity
- zaujíma sa o dedičstvo predkov

existenciálne:

Žiak

- objavuje hodnotu Biblie pre rozvoj duchovného rozmeru kresťana

2. téma: Dialóg Boha a človeka

Hodinová dotácia: 7 hodín

Kľúčové pojmy: modlitba, dialóg

Ciele témy:

Kognitívny: V biblických textoch o Dávidovi, Šalamúnovi, Márii a Ježišovi identifikovať formy modlitby.

Afektívny: Uvedomiť si potrebu modlitby a jej dôležitosť v živote človeka.

Psychomotorický: Integrovať do svojho života dôverný dialóg s Bohom v modlitbe podľa vzoru biblických postáv.

Obsahový štandard

Modlitba ako dialóg

Modlitba ako prosba, nárek, chvála, protest, vďaka

Tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba

Miesto a čas modlitby v živote človeka

Výkonový štandard

Žiak vie

- identifikovať formy modlitby v biblických textoch o Dávidovi, Šalamúnovi, Márii, Ježišovi
- prerozprávať časť biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna
- stručne charakterizovať časti modlitby Otče náš
- vytvoriť kartotéku biblických modlitieb
- porovnať dva evanjeliové texty modlitby Otče náš
- prostredníctvom modlitby rozvíjať dialóg s Bohom
- citovať jeden citát zo Svätého písma
- správne doplniť (poskladať) Magnifikat

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- rozumie potrebe dialogickej modlitby, prosbe, náreku, chvále, protestu, vďake

k učeniu sa:

žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje hodnotu profánneho a náboženského slávenia pre ľudskú spoločnosť

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu kresťanskej identity

existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje duchovné potreby

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- sa cvičí aktívnemu počúvaníu

mediálna výchova:

Žiak

- objektívne hľadá pravdu

environmentálna výchova:

Žiak

- vníma svoju zodpovednosť k prírode, rozvíja vzťah ku prírode prostredníctvom vzoru sv. Františka z Assisi

3. téma: Náš dialóg s Bohom

Hodinová dotácia témy: 4 hodín

Kľúčové pojmy: symbol, náboženský symbol, liturgické slávenia

Obsahový štandard

Komunikácia prostredníctvom symbolu. Náboženské symboly.

Potreba slávenia v živote človeka

Čas slávenia – liturgický rok

Miesto slávenia – posvätné miesta

Ciele témy:

Kognitívny: Vysvetliť a porovnať jednotlivé obdobia liturgického roku. Vysvetliť význam farieb, slávenia, symbolov a úkonov liturgického roku. Vnímať a oceniť slávenie liturgie ako spôsob komunikácie Boha s človekom.

Afektívny: Vnímať dorozumievanie sa človeka prostredníctvom symbolov. Vnímať striedanie profánneho a posvätného času. Pozorovať zmeny v liturgickom roku. Vnímať a oceniť slávenie liturgie ako spôsob komunikácie Boha s človekom.

Psychomotorický: Sláviť liturgický rok v rodine a vo farnosti.

Výkonový štandard

Žiak vie

- o vysvetliť pojem symbol

- rozlíšiť znak od symbolu
- oceniť úlohu a zmysel symbolu
- porovnať striedanie profánneho a posvätného času
- orientovať sa v striedaní času liturgického roku
- vnímať rozdielnu náplň a úlohu jednotlivých liturgických období
- priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu
- správne demonštrovať aspoň 5 liturgických úkonov
- vysvetliť a oceniť potrebu slávenia
- predstaviť skutočnosti potrebné k sláveniu – miesto, čas, hostina
- symbolicky nakresliť schému, rozdelenie liturgického roku
- pomenovať základné časti chrámu
- nakresliť a pomenovať 5 liturgických predmetov

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- rozumie symbolickému spôsobu komunikácie
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

k učniu sa:

žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie
- učí sa učiť spolupráci

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje hodnotu profánneho a náboženského slávenia pre ľudskú spoločnosť

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu kresťanskej identity

existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvědomit své duchovní potřeby
- hledá svou úlohu ve světě a církvi

Prierezové témy

Mediálna výchova:

Žiak

- rozumie svetu symbolov
- vie správne používať symbolické vyjadrovanie

4. téma: Obeta Božieho ľudu

Hodinová dotácia témy: 7 hodiny

Kľúčové pojmy: obeta, náboženská obeta, obeta Ježiša Krista

Ciele témy:

Kognitívny: Definovať pojem obeta. Porovnať židovský a kresťanský obetný kult.

Afektívny: Oceniť hodnotu obety v ľudskom živote.

Psychomotorický: Zapájať sa do prípravy a priebehu liturgického slávenia

Obsahový štandard

Obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka.

Náboženský význam slova obeta

Židovský a kresťanský obetný kult

Osobná obeta

Výkonový štandard

Žiak vie

- o prostredníctvom príkladu opísať zmysel obety
- o uviesť príklady obety druhých ľudí (priateľov, rodičov)
- o vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenia Ježišovej obety pri sv. omši
- o vysvetliť prirovnanie Ježiša k nebeskému pelikánovi
- o nájsť analógiu medzi baránkom v Starom zákone a Božím baránkom v Novom zákone
- o vysvetliť význam chleba a vína v živote človeka
- o charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši
- o aktívne sa podieľať na príprave a priebehu liturgického slávenia

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- rozumie symbolickému spôsobu komunikácie
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

k učeniu sa:

žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje v náboženskom kulte prepojenie s profánnym životom človeka
- osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie, učí sa akceptovať druhých ľudí a ich vierovyznanie
- rešpektuje židovskú tradíciu ako dedičstvo pre kresťanskú tradíciu

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- učí sa tolerancii, ústretovosti ale aj kritickosti
- uvažuje nad humánnymi princípmi, objavuje rozmer sociálneho cítenia

existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť rozmer obety
- objavuje kresťanský pohľad na obetu

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- chápe zmysel obety pre službu v rodine a spoločnosti

5. téma: Dialóg cez službu

Hodinová dotácia témy: 9 hodín

Kľúčové pojmy: etika chudoby, milosrdenstvo, služba, sviatosti

Obsahový štandard

Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v cirkvi, kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých, Katerína Sienská, Vincent z Pauly, Alžbeta Durínska

Starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti – charita, paliatívna starostlivosť

Služba chorým (sviatosť pomazania chorých)

Služba ľudskej rodine (sviatosť manželstva)

Služba Božej rodine (sviatosť kňazstva – diakon, kňaz, biskup)

Ciele témy:

Kognitívny: Vymenovať konkrétne formy pomoci Cirkvi, chudobným a biednym v dejinách aj v súčasnosti. Zdôvodniť potrebu sviatostí pre život kresťana.

Afektívny: Uvedomiť si hodnotu a význam služby človeka človeku.

Psychomotorický: Formovať postoj pomoci skutkom aj modlitbou.

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať konkrétne formy pomoci Cirkvi, chudobným a biednym v dejinách aj v súčasnosti
- opísať a porovnať možnosti angažovanosti chlapca a dievčaťa v službe rodine a spoločenstvu
- konkrétnymi skutkami slúžiť rodine, chorým, slabým
- vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a pomazania chorých pre človeka z pohľadu služby

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- rozumie empatickej komunikácii a empatickému správaniu sa

k učeniu sa:

žiak

- učí sa učiť spoluprácou

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje prínos kresťanského humanizmu pre rozvoj ľudskej spoločnosti

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad princípmi solidarity a lásky odzrkadlenými v charitatívnej činnosti Cirkvi

existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť rozmer služby
- vysvetlí kresťanský pohľad na hodnotu individuálneho života
- objavuje kresťanský pohľad na zmysel života

Prierezové témy

Výchova k manželstvu a rodičovstvu:

Žiak

- rozvíja svojou službou vzťahy v rodine
- pozná svoju úlohu v rodine

osobnostný a sociálny rozvoj:

- je vnímavý k duchovným potrebám svojej komunity
- využíva svoje možnosti

OBSAH PREDMETU NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA V 6. ROČNÍKU

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
Ročník	6. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodín, spolu 33 vyučovacích hodín 1/0 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie stredné vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Časový rozsah výučby: **1 h týždenne, 33 hodín ročne**

Stupeň vzdelania: **nižšie sekundárne vzdelanie**

Forma štúdia: **denná**

Vyučovací jazyk: **slovenský jazyk**

Učebné zdroje

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre šiesty ročník základných škôl „Poznávanie pravdy“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

Ročníková téma: POZNÁVANIE PRAVDY

Ročníkový cieľ: Spoznávať Božiu pravdu. Oceniť hodnotu pravdy. Orientovať svoj život podľa pravdy. Praktizovať život v pravde podľa svedomia.

Ročníkový symbol: KAMENĽ

1. téma: Pravda ako hodnota

Hodinová dotácia témy: 5 hodín

Kľúčové pojmy: sila slova, klamstvo, Jakub a Ezau, tajomstvo, česťnosť, 8. Božie prikázanie, médiá, ohováranie, osočovanie

Obsahový štandard

Potreba pravdy

Jakub a Ezau

Pravda v etike, médiá (zachovanie tajomstva)

8. Božie prikázanie

Ciele témy:

Kognitívny: Interpretovať posolstvo biblického príbehu o Jakubovi a Ezauovi, vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch. Posúdiť silu slova. Reflektovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov.

Afektívny: Oceniť hodnotu pravdy v živote človeka. Uvedomiť si možnosť manipulácie slovom a jej riziká.

Psychomotorický: Formovať návyk kritického prístupu k informáciám.

Výkonový štandard

Žiak vie

- na konkrétnej modelovej situácii rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom
- interpretovať cez biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi dopad klamstva na vzťah súrodencov
- vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch
- posúdiť silu slova
- pomenovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov
- uviesť príklad manipulácie slovom a riziká manipulácie
- na základe novinových článkov posúdiť hodnotu etiky pravdy v masmédiách
- vo dvojiciach vytvoriť fiktívny list redaktorovi (novín, TV...) a posúdiť hodnovernosť daného masmédia
- s pomocou učiteľa poskladať modlitbu Otče náš v cirkevno-slovanskom jazyku

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- uvedomuje si možnosť manipulácie slovom a jej riziká

- chápe význam a hodnotu vypovedaného slova
- vie vyberať a triediť informácie z rôznych médií
- vyjadruje svoje myšlienky
- nachádza zmysel slova alebo výrazu

osobnostné:

žiak

- objavuje zmysel pravdy, spravodlivosti
- v modelových situáciách rozlíši medzi pravdou a klamstvom

existenciálne kompetencie:

žiak

- objavuje hodnotu pravdy vo svojom osobnom živote aj v medziľudských vzťahoch
- je otvorený pre život v pravde

sociálne:

Žiak

- reflektuje zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov

Prierezové témy

Mediálna výchova:

Žiak

- je schopný samostatnej reflexie o pozitívnom i negatívnom vplyve médií
- osvojil si kritériá na hodnotenie mediálnych žánrov

2. téma: Hľadanie pravdy o svete

Hodinová dotácia: 7 hodín

Kľúčové pojmy: hľadanie pravdy, mýtus, obrazná reč, evolučná teória, stvorenie sveta

Ciele témy:

Kognitívny: Predstaviť pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení a porovnať s vedeckým pohľadom. Porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s posolstvom biblického textu..

Afektívny: Vnímať pravdivosť obraznej reči. Vážiť si krásu stvoreného sveta.

Psychomotorický: Zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka.

Obsahový štandard

Cesta hľadania pravdy v dávnej minulosti

Mýtický obraz sveta

Evolučná teória

Biblický obraz stvorenia sveta (ENV)

Výkonový štandard

Žiak vie

- opísať pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení sveta
- porovnať predstavenú časovú udalosť stvorenia sveta na „lište“ času a vo Svätom písme
- pomenovať biblický príbeh o stvorení ako model stvorenia, nie historickú udalosť
- porovnať biblický príbeh o stvorení s vedeckým pohľadom
- porovnať staroveké mýty o stvorení sveta s posolstvom biblického textu
- jednoducho vytvoriť symbolický obraz stvorenia sveta
- zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka
- vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode (globálne problémy)

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- vie jednoducho vysvetliť symbolickú – obraznú reč mýtov

občianske kompetencie:

žiak

- účinne sa zapája do diskusie, vhodne argumentuje
- má pozitívny vzťah k zvereným veciam
- vníma človeka ako súčasť prírody

osobnostné kompetencie:

žiak

- rozumie pohľadu na svet vo svetle kresťanskej viery

existenciálne:

Žiak

- prostredníctvom biblického príbehu si uvedomuje hodnotu stvoreného sveta
- objavuje stvorený svet ako dar Boha človeku
- vníma svoju zodpovednosť za stvorený svet

Prierezové témy

environmentálna výchova:

Žiak

- oceňuje prírodu (zem, vodu, zvieratá, rastliny)
- vníma človeka ako súčasť prírody
- má úctu k živým i neživým súčasťam prírody, ktoré aktívne chráni

3. téma: Hľadanie pravdy o sebe

Hodinová dotácia témy: 5 hodín

Kľúčové pojmy: stvorenie človeka, Boží obraz, úcta, pád človeka, hriech, svedomie, zákon, prekážky pravdy, pocit viny, vedomie viny

Obsahový štandard

Pôvod človeka

Biblický obraz stvorenia človeka

Pád človeka

Hranice človeka (svedomie)

Ciele témy:

Kognitívny: Predstaviť pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom. Porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny). Zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí. Určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy.

Afektívny: Uvedomiť si hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz, bez ohľadu na vhl'ad a výkon. Na modellovej situácii vnímať existenciu vlastnej viny. Uvedomiť si svoje hranice.

Psychomotorický: Osvojiť si vonkajšie prejavy úcty k človeku. Na modelových situáciách formovať návyk správneho zaobchádzania s vinou (pocit viny, vedomie viny).

Výkonový štandard

Žiak vie

- pomenovať symbolickosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom
- vysvetliť hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz
- vnímať svoje vlastné hranice
- navonok prejavíť úctu k človeku
- porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny)
- zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí
- určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy
- na modelových situáciách rozlíšiť medzi pocitom viny a vedomím viny

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- je schopný vyjadrovať sa, porovnávať
- vie vyjadriť svoje pocity
- vníma obrazy a symboly
- kriticky hodnotí myšlienky

osobnostné kompetencie:

žiak

- má pozitívny vzťah k sebe a k iným

- dokáže hodnotiť dopad svojich emócií
- vie vytrvať v skúmaní a poznávaní nových vecí

kultúrne kompetencie:

žiak

- pozorne vníma symbolické vyjadrovanie v mýtoch a prostredníctvom obraznej reči
- chápe dôležitosť kultúrneho vyjadrovania

sociálne kompetencie:

Žiak

- akceptuje druhých ľudí bez ohľadu na vzhľad a výkon
- objavuje radosť z dobre vykonanej práce

existenciálne:

Žiak

- rozumie pohľad na stvorenie sveta vo svetle kresťanskej viery
- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a hodnotu
- objavuje nielen svoju hodnotu ale hodnotu každého človeka

Prierezové témy

Mediálna výchova:

Žiak

- vníma umelecké diela vyrastajúce z kresťanstva (obraz, literatúra, hudba) ako výraz kresťanského učenia a kresťanskej tradície

Environmentálna výchova:

Žiak

- vníma človeka ako súčasť prírody

4. téma: Ohlasovanie pravdy

Hodinová dotácia témy: 6 hodín

Kľúčové pojmy: prorok Ezechiel, Ježiš – učiteľ pravdy, sv. Peter – skala, sv. Štefan, kamenné srdcia, ohlasovanie

Ciele témy:

Kognitívny: Vysvetliť význam ohlasovania pravdy. Odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolani proroka Ezechiela. Na základe predstavených biblických postáva interpretovať biblické poslanstvo o hodnote pravdy..

Afektívny: Na základe svedkov pravdy povzbudiť k praktizovaniu pravdy.

Psychomotorický: Inšpirovať sa k životu podľa pravdy pozitívnymi vzormi z dejín, identifikovať sa s predloženými vzormi pre život v pravde.

Obsahový štandard

Prorok Ezechiel (Ez 3, 1-3)

Ježiš – učiteľ pravdy (Mt 5, 37)

Apoštoli – hlásatelia pravdy (sv. Peter a sv. Štefan)

Modelové ilustrovanie konceptov a princípov pravdy

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť význam ohlasovania pravdy
- odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolani proroka Ezechiela
- vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše ‚áno‘ nech je ‚áno‘ a vaše ‚nie‘ nech je ‚nie‘.“ (Mt 5, 37)
- vymenovať aspoň dvoch ohlasovateľov pravdy
- jednoducho opísať život sv. Petra a sv. Štefana
- porovnať svoj život s predloženými vzormi – ohlasovateľmi pravdy

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- na základe Ježišovho výroku Mt 5, 37 vie zosúladiť vnútorný postoj s vonkajším
- uvedomuje si hodnotu pravdivej komunikácie

osobnostné kompetencie:

žiak

- cez predstavené biblické postavy vníma a akceptuje existenciu nemennej pravdy
- cez modelové situácie posúdi predstavené pozitívne a negatívne udalosti a vyvodí závery pre svoj život

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- Je schopný vytvárať vzťahy prostredníctvom pravdivej komunikácie s inými ľuďmi

existenciálne:

Žiak

- podľa predstavených vzorov rozvíja praktizovanie viery

5. téma: Konat' v pravde

Hodinová dotácia témy: 8 hodín

Kľúčové pojmy: zlaté pravidlo, morálka, židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, príkaz lásky, skutky lásky, milosrdenstvo, sociálny hriech, spravodlivosť, väčšie, menšie zlo

Obsahový štandard

Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky (Zlaté pravidlo)

Židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, Ježišov príkaz lásky

Skutky lásky (skutky milosrdenstva)

Sociálny hriech

Riešenie problémovej úlohy – príbeh s mravnou dilemou

Ciele témy:

Kognitívny: Vysvetliť dopad rozhodnutia na život človeka. Zosumarizovať a aplikovať tému pravdy a jej hlavné body na riešení problému s mravnou dilemou.

Afektívny: Na modelovej situácii si uvedomiť existenciu svojho svedomia. Stotožniť sa s kritériami rozlišovania medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom.

Psychomotorický: Formovať návyk zodpovednosti za svoje mravné rozhodnutia.

Výkonový štandard

Žiak vie

- diskutovať o význame „Zlatého pravidla“
- porovnať židovský zákon, islamský zákon a Ježišov príkaz lásky
- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede o význame „Zlatého pravidla“
- vnímať dopad rozhodnutia na život človeka
- na modelovej situácii demonštrovať skutky lásky

- posúdiť hodnotu pravdy a vyvodiť závery pri riešení problémovej úlohy s mravnou dilemou
- rozlišovať medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom
- definovať sociálny hriech
- vymenovať tri skutky, ktorými koná podľa pravdy
- na príklade svätých, významných osobností a konkrétnych životných udalostiach vysvetliť pravdivé konanie

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- zameria sa na konkrétne prejavy správania

k učeniu sa:

žiak

- prostredníctvom problémovej úlohy – príbehu s mravnou dilemou zvažuje dôsledky a následky života podľa prirodzenej morálky
- je schopný vnímať predstavené myšlienkové pochody

kultúrne kompetencie:

žiak

- všíma si kultúrne a náboženské prejavy iných národov, náboženstiev
- je tolerantný a empatický

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- vyjadriť svoj názor bez toho, aby urážal a opovrhoval názorom iných
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými
- oceňuje skúsenosť iných ľudí
- ohľaduplnosťou prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov
- v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada

existenciálne:

Žiak

- je pripravený aktívne sa podieľať skutkami lásky na morálnom a duchovnom rámci svojej komunity

občianske kompetencie:

Žiak

- vníma životnú situáciu starého a chorého alebo chudobného človeka
- uvažuje nad hodnotami, ktoré môžu uskutočniť starý, chorý a chudobný človek
- angažuje sa v miestnom spoločenstve a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky

osobnostné:

Žiak

- pri svojich reakciách je ohľaduplný k mienke iných ľudí
- je vnímavý k morálnemu a duchovnému rámcu svojej komunity

OBSAH PREDMETU NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA V 7. ROČNÍKU

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
Ročník	7. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodín, spolu 33 vyučovacích hodín 1/0 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie stredné vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Časový rozsah výučby: **1 h týždenne, 33 hodín ročne**

Stupeň vzdelania: **nižšie sekundárne vzdelanie**

Forma štúdia: **denná**

Vyučovací jazyk: **slovenský jazyk**

Učebné zdroje

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre siedmy ročník základných škôl „Sloboda človeka“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy, tematické prezentácie.

Ročníková téma: SLOBODA ČLOVEKA

Ročníkový cieľ: Poznávať hranice osobnej slobody. Oceniť kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu.

Ročníkový symbol: HOLUBICA

1. téma: Sloboda a človek

Dotácia hodín: 8 hodín

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Opísať rozličné chápanie slobody u súčasného človeka a porovnať ho s kresťanským pohľadom. Uviesť príklady foriem otroctva súčasného človeka.

Afektívny cieľ: Zdôvodniť hranice slobody človeka na základe Desatora. Prostredníctvom biblických príbehov vnímať, ako Boh rešpektuje slobodu človeka. Vnímať desatoro ako výzvu k plnej slobode človeka.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať návyk reflexie vlastných rozhodnutí.

Obsahový štandard

Chápanie slobody

Povolanie k slobode

Otroctvo človeka

Závislosti

Exodus – cesta k slobode

Hranice slobody - Desatoro

Výkonový štandard

Žiak vie:

- na konkrétnej životnej situácii rozoznať život v slobode a v otroctve hriechu
- posúdiť potrebu Božieho zákona v živote
- definovať pojem slobody ako vnútorný stav človeka
- vysvetliť, v čom spočíva zneužitie slobody
- vymenovať dôsledky prvotného hriechu
- vysvetliť rozdiel medzi zamestnaním a povolaním
- vysvetliť pojem závislosť
- uviesť príklady rôznych závislostí
- reflektovať svoje vlastné rozhodnutia
- posúdiť a modifikovať biblické príbehy z pohľadu dnešnej doby
- rozlišovať rôzne spôsoby slobody, chápať Desatoro ako ich vyjadrenie

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele

- dokáže viesť koordinovaný dialóg so spolužiakmi
- podporuje osvojovanie základných pravidiel verejnej komunikácie a dialógu
- vie obhájiť svoj názor slušným spôsobom

Existenciálne:

Žiak

- vysvetlí kresťanský pohľad na povolanie a zamestnanie človeka
- chápe slobodu ako vnútorný stav, ktorý je vlastný každému človeku

Občianske:

Žiak

- je pripravený niesť zodpovednosť
- odmieta závislosť ako individuálny, ale aj spoločenský defekt
- vie rozlíšiť rôzne spôsoby slobody, prikláňa sa k chápaniu slobody ako nezávislosti, ktorá je obmedzená právami druhého človeka na vlastnú slobodu

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- uvedomuje si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania
- chápe Desatoro ako spoločnosťou overenú a Bohom garantovanú normu slobody

Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- si vie uvedomiť priority v ľudskom živote a priame ohrozenie vlastných hodnôt
- rozumie princípom kresťanskej etiky
- uvedomuje si hodnotu spolupráce
- uzatvára a rozvíja základné zručnosti pre spoluprácu
- predchádza sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania

2. téma: Sloboda a rozhodnutia

dotácia hodín: 7 hodín

Kľúčové pojmy: nutnosť voľby, rozhodnutia, svedomie

Obsahový štandard:

slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby)

sloboda a zodpovednosť

riešenie problémovej situácie – príbeh s mravnou dilemou

princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutia na život jednotlivca a spoločnosti.

Na modelovej situácii aplikovať možnosti riešenia nežiadúcich javov.

Afektívny cieľ: Vnímať vnútorné a vonkajšie vplyvy na rozhodnutie človeka.

Uvedomiť si zodpovednosť za svoje mravné rozhodnutia voči sebe, druhým ľuďom a svetu.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať návyk analýzy vplyvov rozhodnutí a ich dopad na život človeka a spoločnosti. Na modelovej situácii si osvojiť základné riešenie vnútorných konfliktov.

Výkonový štandard

Žiak vie:

- na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti
- definovať svedomie
- posúdiť hodnotu spravodlivosti vo svete
- vyrozprávať biblické príbehy a posúdiť ich hodnotu pre dnešný život
- vysvetliť vývoj svedomia z pohľadu vývoja človeka
- na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdiť vývoj morálneho úsudku
- posúdiť princípy rozhodovania z pohľadu autonómnej a heteronómnej morálky

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- prehľbuje vzťah medzi verbálnou a neverbálnou zložkou komunikácie
- je zameraný na dopady verbálnych aj neverbálnych prejavov a je pripravený niesť zodpovednosť

Existenciálne:

Žiak

- na základe poznania vníma, aké dôležité sú rozhodnutia pre vlastný život
- je pripravený zamerať sa na pozitívne hodnoty

Občianske:

Žiak

- je pripravený vnímať životné situácie vyžadujúce zodpovedné rozhodnutie vzhľadom k sebe, k druhým ľuďom a k svetu
- pozitívne oceňuje rozhodnutie pre mravne dobrý čin
- rešpektuje rozhodnutie druhého človeka v závislosti na svedomí

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- oceňuje pravé hodnoty
- je schopný transformovať možné dopady svojich rozhodnutí
- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- vie rozoznať na modelových situáciách žiadúce i nežiadúce konanie v spoločnosti

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- si vie uvedomiť priority v ľudskom živote a priame ohrozenie vlastných hodnôt
- rozumie princípom kresťanskej etiky
- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- si vie uvedomiť motiváciu svojich rozhodnutí

Prierezová téma:

Multikultúrna výchova

Žiak

- reflektuje sociálne vzťahy, komunikáciu a rozhodovanie v bežných aj vypätých situáciách

3. téma: Boh oslobodzuje človeka

dotácia hodín: 6 hodín

Kľúčové pojmy: vina, odpustenie, prirodzená morálka, hriech, pokánie

Obsahový štandard:

vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky

kresťanský pohľad na vinu a odpustenie

zaobchádzanie s vlastnou vinou

sociálny hriech

chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách

Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné i mimo sviatostné)

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva.

Konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia. Uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu.

Rozlišovať sviatostné a mimo sviatostné formy pokánia.

Afektívny cieľ: Konfrontovať sa so skúsenosťou viny a odpustenia.

Osvojiť si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk správneho zaobchádzania s vinou.

Výkonový štandard

Žiak vie:

- predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky
- vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva
- konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia
- uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu
- opísať postup sviatosti zmierenia
- rozlíšiť sviatostnú formu pokánia a mimo sviatostnú formu
- uviesť príklady sviatostných a mimo sviatostných foriem pokánia
- osvojiť si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie

Rozvoj kompetencií

Komunikačné

Žiak

- reaguje na prečítané texty a pracuje s nimi
- rozvíja efektívne stratégie komunikácie
- vie používať komunikáciu v rôznych situáciách – vie sa ospravedlniť
- vie vyjadriť vlastnú vinu

Existenciálne:

Žiak

- je disponovaný pre správne zaobchádzanie s vinou a odpustením
- sa vie konfrontovať s vlastnou vinou a je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
- vie reflektovať životné situácie v kontexte hodnôt kresťanskej etiky

Občianske:

Žiak

- vie rešpektovať svedomie druhých ľudí, neodsudzuje

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- prehľbuje a rozširuje špecifické aplikácie jazyka o sociálne zručnosti
- disponuje základnými sociálnymi postojmi
- si uvedomuje mravné rozmery ľudského správania a ich dopad na život jednotlivca a spoločnosti

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- si osvojuje kultivované správanie
- prispieva k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej
- utvára si pozitívny postoj k sebe samému i k druhým ľuďom

Prierezová téma

Mediálna výchova

Žiak

- disponuje základnými pravidlami verejného dialógu a argumentácie
- vie posúdiť hodnotu slávenia a kultúru správania

4. téma: Rešpektovanie vierovyznaní

dotácia hodín: 8 hodín

Kľúčové pojmy: rešpektovanie, odlišnosť, kultúry, svetové náboženstvá, kresťanská identita

Obsahový štandard:

rešpektovanie inakosti

rozdelenie sveta podľa kultúr (myslenie kultúr)

rozdielne cesty hľadania Boha (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo..)

putovanie po ceste predkov

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Charakterizovať kultúry a svetové náboženstvá.

Porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením. Zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti.

Afektívny cieľ: Rešpektovať slobodu vierovyznania.

Prejaviť záujem o poznanie pozitívnych hodnôt v každom náboženstve. Vnímať súvis medzi kultúrou a náboženstvom.

Oceniť osobné korene v kresťanstve.

Psychomotorický cieľ: Zostaviť škálu hodnôt nachádzajúcich sa vo všetkých svetových náboženstvách. Formovať postoj rozvíjania kresťanskej identity.

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať základné monoteistické náboženstvá
- vymenovať základné polyteistické náboženstvá
- opísať základné znaky svetových náboženstiev (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo)
- porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením
- opísať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev
- priradiť základné symboly svetových náboženstiev
- vyjadriť úctu voči ľuďom iného vierovyznania

- rešpektovať slobodu vierovyznania
- opísať pozitívne hodnoty svetových náboženstiev
- pomenovať a zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti
- vysvetliť kresťanský pôvod v histórii vyvoleného národa
- pomenovať a zdôvodniť prínos kresťanstva pre život našej spoločnosti
- vyjadriť úctu k osobným koreňom vychádzajúcim z kresťanstva a identifikovať sa s nimi

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- zaoberá sa vnímaním hovoreného i písaného prejavu
- pozoruje kultúru písaného slova v iných vierovyznaniach

Existenciálne:

Žiak

- má základný náhľad na riešenie existenciálnych otázok svetových náboženstiev
- je otvorený pre celoživotné hľadanie pravdy
- zaujíma postoj k svojej kresťanskej identite

Občianske:

Žiak

- je otvorený pre náboženskú toleranciu v demokratickej spoločnosti
- rešpektuje zvláštnosti iných náboženstiev

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- vníma potrebu angažovanosti jednotlivca k odstráneniu predsudkov voči iným náboženstvám
- vníma princíp sociálneho zmieru a solidarity
- orientuje sa v pluralitnej spoločnosti
- využíva interkulturálne kontakty k vzájomnému obohateniu seba i druhých

Prierezová téma

Multikultúrna výchova

Žiak

- objavuje a oceňuje kultúrne bohatstvo svojho náboženstva
- rešpektuje práva iných náboženstiev
- vníma multikulturalitu ako prostriedok vzájomného kultúrneho obohacovania
- vníma monoteistické náboženstvá ako korene a zdroje európskej civilizácie

Prierezová téma:

Mediálna výchova

Žiak

- interpretuje a kriticky hodnotí artefakty umeleckej produkcie
- hodnotí artefakty inokultúrnej umeleckej produkcie

5. téma: Láska ako princíp slobody

dotácia hodín: 4 hodiny

Kľúčové pojmy: autorita, hierarchia, angažovanosť, blahoslavenstvá

Obsahový štandard:

sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť)

láska ako cesta k slobode (blahoslavenstvá)

sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, spoločnosti, cirkvi)

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vysvetliť blahoslavenstvá v kontexte dnešného človeka.

Zdôvodniť platnosť blahoslavenstiev aj v súčasnosti.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si, že sloboda oslobodzuje od strachu. Uvedomiť si, že nedôvera a strach je opakom viery. Uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti. Oceniť angažovanosť v rodine, spoločnosti a Cirkvi. Vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority.

Psychomotorický cieľ: Prostredníctvom projektu formovať návyk prosociálneho správania. Formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti. Poznávať hranice osobnej slobody. Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu.

Výkonový štandard

Žiak vie

- orientovať sa v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní, vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov
- uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti
- vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority
- formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti
- poznávať hranice osobnej slobody
- interpretovať texty blahoslavenstiev na chápanie konkrétnych životných situácií, ako výzvu pre kresťanské konanie vo svete a ako prejav spolupráce na rozvoji Božieho kráľovstva
- je pripravený zapojiť sa do spoločného projektu kresťanskej pomoci
- reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre svoje dobro aj dobro blízkych

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a pracuje s nimi
- adekvátne komunikuje v rôznych situáciách

Existenciálne:

Žiak

- je otvorený pre pozitívne myslenie
- vníma aplikáciu blahoslavenstiev v konkrétnych životných situáciách

Občianske:

Žiak

- je zainteresovaný dianím v spoločnosti a je otvorený pre možnosť sa na ňom angažovať
- si uvedomuje potrebu žiť vo vzťahoch a podieľať sa na vzájomnej spolupráci
- akceptuje úlohu autority v spoločnosti

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- rozvíja individuálne a sociálne schopnosti

Prierezová téma

Mediálna výchova

Žiak

- kriticky hodnotí hovorený i písaný mediálny prejav
- rozvíja citlivosť voči predsudkom a mediálnej manipulácii

OBSAH PREDMETU NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA VO 8. ROČNÍKU

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
Ročník	8. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	0,5 hodín, spolu 33 vyučovacích hodín 0,5/0,5 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie stredné vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Učebné zdroje:

Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 8. roč. ZŠ „Dôstojnosť človeka“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v SNV. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy, tematické prezentácie.

Ročníková téma: DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA

Ročníkový cieľ: Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a ústu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty.

Ročníkový symbol: Šaty

1. téma: Kto som

dotácia hodín: 3 hodiny

klúčové slová: sebaopoznanie, sebaúcta

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vysvetliť pojmy sebaúcta, seba prijatie a komplexy.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie talentov. Eliminovať svoje komplexy.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov sebaúcty. Vyjadriť vlastný názor. Trénovať sa v pozitívnom sebahodnotení.

Obsahový štandard

Sebapoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti)

Zodpovednosť za prijaté dary

Seba prijatie, komplexy

Sebaúcta

Výkonový štandard

Žiak vie:

- vysvetliť pojmy sebaúcta, seba prijatie a komplexy
- uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov
- vyjadriť vlastný názor
- rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty
- eliminovať svoje komplexy
- trénovať v pozitívnom sebahodnotení

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- rozumie komunikácií so svojím ja ako komunikácii so svedomím

Existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a objavuje svoju veľkosť
- osvojí si kresťanský pohľad na hodnotu človeka

k učeniu:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou budovania vzťahu s inými ľuďmi

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka

Prierezová téma:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- je schopný uvedomiť si potrebu sebaznania
- je si vedomý svojich osobnostných kvalít
- je citlivý a vnímavý na svoje nedostatky
- prejavuje túžbu po osobnom raste

2. téma: Kto je človek

Dotácia hodín: 4 hodiny

Kľúčové pojmy: dôstojnosť človeka, rovnosť muža a ženy

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Objaviť pôvod ľudských práv v židovsko – kresťanskej v jedného Boha. Sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma. Opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom.

Afektívny cieľ: Vnímať a oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka. Oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu. Prispievať k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku.

Obsahový štandard:

Ľudská dôstojnosť

Kresťanský pohľad na zdroj dôstojnosti človeka (človek stvorený na Boží obraz)

Človek ako muž a žena (úcta k človeku, dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát, sexizmus)

Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom

Výkonový štandard

Žiak vie:

- vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko – kresťanskej viere v jedného Boha
- sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma
- oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka
- prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku
- opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom
- oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu
- rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu

Rozvoj kompetencií**Komunikačné:**

Žiak

- rozumie verbálnej a neverbálnej komunikácii
- je schopný asertívnej komunikácie

k učeniu sa:

- učí sa učiť spoluprácou
- je otvorený pre tvorivé myslenie

Existenciálne:

Žiak

- je otvorený pre kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom

kultúrne:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú dôstojnosť, na rovnakú dôstojnosť muža a ženy

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou prejavov úcty medzi mužom a ženou

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- uvedomuje si túžbu po ľudskosti
- je schopný vnímať rodové stereotypy
- uvedomuje si kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy

Prierezová téma:

Multikultúrna výchova

Žiak

- je vnímavý na postavenie mužova žien v rôznych kultúrach

3. téma: Ľudskosť

dotácia hodín: 4,5 hodiny

Kľúčové pojmy: utrpenie, vojna

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Klásť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia. Na základe dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti.

Afektívny cieľ: Vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania.

Psychomotorický cieľ: Prejavovať vonkajší skutok empatie voči iným. Odmietnuť manipuláciu.

Obsahový štandard:

Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia – v minulosti a dnes, problém „spravodlivých“ vojen)

Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta
Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja

Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji)

Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- položiť otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpovedať
- na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti
- vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania
- prejavovať vonkajší skutok empatie voči iným
- spoznať a odmietnuť manipuláciu

Rozvoj kompetencií

Komunikačné

Žiak

- rozumie vnútornej komunikácii, kladie si otázky o zmysle utrpenia
- je schopný uvedomiť si spôsob komunikácie v konflikte

Existenciálne:

Žiak

- objavuje a uznáva hranice človeka
- dokáže sa konfrontovať s vlastnou vinou

k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú zrelosť

kompetencie k riešeniu problémov:

žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém zneužívania, manipulácie, vojny

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- je zodpovedný k druhým

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- je pripravený pre tvorivé riešenie konfliktov
- je schopný klásť si existenciálne otázky a hľadať na ne odpoveď
- rozvíja postoj empatie

Multikultúrna výchova

Žiak

- akceptuje rôzne kultúry a vierovyznania
- je schopný vnímať zneužitie náboženstva pre manipuláciu

4. téma: Dôstojnosť a výkon

dotácia hodín: 3 hodiny

Kľúčové pojmy: mať, byť

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe jeho výkonu. Porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti.

Afektívny cieľ: Integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca. Nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi.

Psychomotorický cieľ: Vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť.

Obsahový štandard:

„mať“ alebo „býť“

Hodnota práce a dôstojnosť človeka

Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi)

Utrpenie – sviatosť pomazania chorých

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu
- porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej doby
- integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca
- nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi
- vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých
- je schopný empatickej komunikácie

Existenciálne:

Žiak

- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky kresťanskej spirituality
- rešpektuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie
- je otvorený pre tvorivé myslenie

kompetencie k riešeniu problémov:

žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém výkonu človeka

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka bez ohľadu na jeho výkon

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť potreby trpiaceho človeka
- objavuje mravný aspekt sociálneho cítenia

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- vie rozlíšiť postoj mať alebo byť a je otvorený pre životný postoj „byť“
- osvojuje si kresťanský postoj na hodnotu človeka, ktorá nezávisí od jeho výkonu
- je vnímavý na utrpenie človeka

Mediálna výchova

Žiak

- osvojuje si kritický prístup k informáciám

5. téma: Kultúra života

dotácia hodín: 2 hodiny

Kľúčové pojmy: kultúra, kultúra života, kultúra smrti

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru. Na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti. Akceptovať a preferovať život ako hodnotu. Zostaviť škálu osobných (môj rebríček hodnôt).

Psychomotorický cieľ: Porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu. Podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy.

Obsahový štandard:

Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti

Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt,
konzervativizmus – ochrana hodnôt)
Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory)

Výkonový štandard

Žiak vie

- zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru
- na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť
- uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti
- akceptovať a preferovať život ako hodnotu
- zostaviť škálu osobných hodnôt
- porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu
- podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých
- je schopný kultúrnej komunikácie

Existenciálne:

Žiak

- vytvára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov
- je otvorený pre kresťanské hodnoty

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie
- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na kultúru života

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť potreby človeka

Prierezová téma***Osobnostný a sociálny rozvoj:***

Žiak

- je pripravený stotožniť sa s hodnotami života

Mediálna výchova

Žiak

- je schopný kritického posúdenia liberalizmu ako relativizácie hodnôt

OBSAH PREDMETU NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA V 9. ROČNÍKU

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
Ročník	9. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodín, spolu 33 vyučovacích hodín 1/0 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie stredné vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Učebné zdroje:

Mladý človek si kladie existenciálne otázky a hľadá na ne odpoveď. Vlastným výberom si zostavuje hierarchiu hodnôt, na základe ktorých si formuje životný štýl. Zaoberá sa aj otázkou viery. Je otvorený pre náboženské prijímanie rozmeru viery v nádeji, ktorú ponúka Boh človeku. Otvorenosť na náboženské nazeranie na svet vytvára priestor pre formáciu osobnosti k mravnej zodpovednosti. Mladý človek sa v procese stotožnenia s kresťanskými hodnotami pripravuje na život v zodpovednej kresťanskej angažovanosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy, tematické prezentácie.

Ročníková téma: ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA

Ročníkový cieľ: Posúdiť hodnotu zodpovednosti. Uvedomiť si osobnú zodpovednosť za seba, za iných a za svet, v ktorom žijem. Formovať návyk kresťanského životného štýlu v rodinnom a spoločenskom živote.

Ročníkový symbol: Kvet

1. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ

dotácia hodín: 4 hodiny

klúčové slová: zodpovednosť

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vysvetliť etymológiu pojmu zodpovednosť. Objaviť posolstvo biblického textu podobenstva o talentoch.

Afektívny cieľ: Na základe podobenstva o talentoch si uvedomiť pozvanie k zodpovednosti pre svoj život.

Psychomotorický cieľ: Formovať postoj zodpovednosti za svoj život.

Obsahový štandard

Etymológia pojmu „zodpovednosť“

Život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“
- objaviť posolstvo biblického textu podobenstva o talentoch
- aplikovať podobenstvo o talentoch ako pozvanie k zodpovednosti pre svoj život
- formovať postoj zodpovednosti za svoj život

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- rozumie empatickej komunikácii a empatickému správaniu sa z pohľadu zodpovednosti človeka za človeka

k riešeniu problémov:

Žiak

- plánuje a podieľa sa na riešení úloh s inými
- obhajuje svoj názor

existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť rozmer zodpovednosti za seba a za iných
- uvažuje nad princípmi zodpovednosti

k učeniu:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoju potrebu zodpovednosti za seba a za iných
- uvažuje nad princípmi zodpovednosti

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje prínos kresťanského humanizmu pre rozvoj zodpovednosti jednotlivca a spoločnosti

Prierezová téma:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- je pripravený prebrať zodpovednosť za svoj život
- dokáže obhájiť svoj názor
- je schopný empaticky komunikovať a osvojovať si empatický postoj k ľuďom

2. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ZA SEBA

Dotácia hodín: 3 hodiny

Kľúčové pojmy: sebarozvoj, vzory, životné hľadanie

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Racionálne sa konfrontovať s potrebou životných vzorov. Kriticky analyzovať ponuku mediálnych vzorov a konfrontovať svoj postoj voči vzorom.

Afektívny cieľ: Rozvíjať schopnosť seba porozumenia. Vnímať sebaocenenie a prijatie ako podmienku sebarozvoja. Z pohľadu humanizmu oceniť kresťanskú ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru.

Psychomotorický cieľ: Formovať postoj sebakorekcie vychádzajúcej z rovnováhy medzi potrebou originality a potrebou začlenenia sa.

Obsahový štandard:

Sebarozvoj (sebaocenenie a prijatie)

Potreba životných vzorov

Korekcia mediálnych vzorov (limitovanie vzorov)

Výzva k hľadaniu a odkrývaniu životného zmyslu

Ponuka kresťanských vzorov (Jn 1, 35 – 39)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- racionálne sa konfrontovať s potrebou životných vzorov
- kriticky analyzovať ponuku mediálnych vzorov a konfrontovať svoj postoj voči vzorom
- rozlíšiť medzi manipulačným vzorom a vzorom ponúkajúcim sprevádzanie
- rozvíjať schopnosť sebarozumenia
- vnímať sebaocenenie a prijatie ako podmienku sebarozvoja
- formovať postoj sebakorekcie vychádzajúcej z rovnováhy medzi potrebou originality a potrebou začlenenia sa
- z pohľadu humanizmu oceniť kresťanskú ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- rozumie potrebe komunikácie ako potrebe sebarozvoja

k učniu sa:

- učí sa učiť spolupracovať

Existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť opakovanosť archetypálnych skúseností opakujúcich sa v dejinách ľudstva
- oceňuje skúsenosť druhých ľudí – vzorov z dejín cirkvi

kultúrne:

Žiak

- objavuje prínos kresťanstva ako cestu sebarozvoja a hľadania životného zmyslu človeka

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- uvažuje nad potrebou vzorov

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- vníma potrebu sebaocenenia a prijatia
- pri vnímaní potreby životných vzorov prehodnocuje ponuku kresťanských vzorov

Mediálna výchova

Žiak

- je schopný korekcie mediálnych vzorov

3. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ZA SVOJU VIERU

dotácia hodín: 4 hodiny

Kľúčové pojmy: viera, nevera, kresťanská zrelosť

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Analyzovať dôvody pre náboženskú vieru. Logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity. Opísať znaky sekty. Porovnať sektu a Cirkev. Vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie. Porozumieť vývoju reči Cirkvi v historickom kontexte. Na odkaz II. vatikánskeho koncilu predstaviť potrebu novej reči Cirkvi súčasnej spoločnosti.

Afektívny cieľ: Prijat' skutočnosť religiozity človeka ako prejavu túžby po presahu samého seba. Vnímať sekularizmus ako prejav neporozumenia reči Cirkvi.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať kresťanské prvky spirituality v osobnostnom raste.

Obsahový štandard:

Prečo veriť, (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru)

Poverčivosť – nesprávna forma religiozity

Nebezpečenstvo siekt a ich ponuky dnes

Vyznanie viery – rozhodnutie pre vieru

Reč Cirkvi – metaforická reč dogiem

Nová reč Cirkvi – II. vatikánsky koncil

Kresťanská zrelosť (sviatostný život)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- analyzovať dôvody pre náboženskú vieru
- prijať skutočnosť religiozity človeka ako prejavu túžby po presahu seba samého
- logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity
- opísať znaky sekty
- porovnať sektu a Cirkev
- vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie
- interpretovať biblické texty obsahujúce vyznanie viery Ježišových učeníkov a nájsť súvislosť s apoštolským vyznaním viery
- rozlíšiť jednotlivé časti vyznania viery a ich konkrétnych významov
- porozumieť vývoju reči Cirkvi v historickom kontexte
- na odkaze II. vatikánskeho koncilu predstaviť potrebu novej reči Cirkvi súčasnej spoločnosti
- vnímať sekularizmus ako prejav neporozumenia reči Cirkvi
- rozvíjať kresťanské prvky spirituality v osobnostnom raste

Rozvoj kompetencií

Komunikačné

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine
- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozumie reči Cirkvi – metaforickej reči dogiem
- objavuje rozmer novej reči Cirkvi – odkaz II. vatikánskeho koncilu

Existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť potrebu osobného vyznania viery ako rozhodnutia pre vieru
- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality

k učeniu sa:

Žiak

- učiť sa učiť spoluprácou
- učí sa triediť a hľadať informácie

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje prínos kresťanstva ako cestu sebarozvoja a hľadania životného zmyslu človeka

kompetencie k riešeniu problémov:

žiak

- je schopný kritického pohľadu na dôvody pre náboženskú vieru
- zaujíma sa o problém siekt
- je schopný logického zdôvodnenia poverčivosti ako prejavu nezrelej religiozity

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- uvažuje nad prínosom spirituality pre sociálnu zrelosť

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- je otvorený pre transcendentný rozmer života
- je ochotný osvojovať si postoj kultivovanej religionistiky
- dokáže rozlíšiť a kriticky posúdiť manipulačné techniky siekt
- vníma potrebu osobného rozhodnutia pre vieru

4. TÉMA: DÔSTOJNOSŤ A VÝKON

dotácia hodín: 4 hodiny

Kľúčové pojmy: potreba lásky, ľudské vzťahy

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Objaviť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu. Nájsť rozdiely medzi priateľskou láskou, láskou muža a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu. Porozumieť svojmu postaveniu v rodine a osvojiť si riešenia rodinných konfliktov-

Afektívny cieľ: Oceniť význam budovania vzťahov ako naplnenia života zmyslov. Vnímať hodnotu lásky ako proces dozrievania. Uvedomiť si riziká aneužitia túžby človeka po

láske. Oceniť význam kvalitného budovania partnerského vzťahu ako základ hodnotného manželstva a rodiny.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov úcty k človeku. Na modelových situáciách si precvičiť riešenia rodinných konfliktov. Zostaviť hierarchiu hodnôt v partnerských vzťahoch.

Obsahový štandard:

Túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu)

Vzťahy muž a žena (Pieseň piesní)

Priateľstvo a láska

Ideál rodiny a pseudorodina

Medzigeneračné vzťahy

Výkonový štandard

Žiak vie

- objaviť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu
- nájsť rozdiely medzi priateľskou láskou, láskou muža a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu
- oceniť význam budovania vzťahov ako naplnenia života zmyslov
- vnímať hodnotu lásky ako proces dozrievania
- uvedomiť si riziká zneužitia túžby človeka po láske
- zostaviť hierarchiu hodnôt v partnerských vzťahoch
- oceniť význam kvalitného budovania partnerského vzťahu ako základ hodnotného manželstva a rodiny
- formovať návyk vonkajších prejavov úcty k človeku
- rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti
- predstaviť rodinu ako optimálne Bohom chcené spoločenstvo osôb zamerané pre dobro jej členov a na prijatie a výchovu detí
- porozumieť svojmu postaveniu v rodine a osvojiť si riešenia rodinných konfliktov
- na modelových situáciách si precvičiť riešenia rodinných konfliktov
- vie hľadať kompromis pri riešení medzigeneračných konfliktov

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine
- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- formuje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozumie potrebe asertívnej komunikácie pri budovaní vzťahov priateľstva, v manželstve a pri budovaní medzigeneračných vzťahov
- rozumie potrebe asertívnej komunikácie pri prekonávaní konfliktov

Existenciálne:

Žiak

- dokáže si uvedomiť túžbu po presiahnutí seba
- preberá zodpovednosť za sebaurčenie a sebarealizáciu, objavuje prvky zodpovedného konania pri budovaní vzťahov

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

kompetencie k riešeniu problémov:

žiak

- je schopný kritického pohľadu na rozdiel rodiny a pseudorodiny
- je schopný kritického riešenia konfliktov vo vzťahoch

kultúrne kompetencie:

žiak

- objavuje prínos kresťanstva pre ochranu manželstva a rodiny

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- učí sa tolerancii, ústretovosti, ale aj kritickosti k iným, učí sa chápať ich potreby a postoje

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je schopný kritického prehodnotenia pre ponuky pseudorodiny
- je pripravený stotožniť sa s ideálom rodiny
- vníma kvalitu partnerského vzťahu ako základ manželstva a rodiny
- je otvorený pre asertívne riešenie medzigeneračných konfliktov

5. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA ZA SVET, V KTOROM ŽIJE

dotácia hodín: 4 hodiny

Kľúčové pojmy: ekológia, angažovanosť, ekumenizmus

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Na základe analýzy súčasných ekologických javov v konfrontácii s posolstvom biblického textu Gn 1, 28-29 vyjadriť dôležitosť ekologického myslenia a správania sa človeka. Zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a verejnom živote. Charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku a objaviť spoločné základy viery.

Afektívny cieľ: Vnímať potrebu ekologického myslenia človeka. Akceptovať existenciu kresťanských denominácií ako dôsledok historického vývinu. Oceniť asertívnu komunikáciu a správania ako prejav spolupráce.

Psychomotorický cieľ: Praktizovať zručnosti triedenia odpadu v domácnosti a šetrného zaobchádzania s prírodnými zdrojmi. Osvojovať si postoj kresťanskej angažovanosti v spoločnosti a v Cirkvi. Rozvíjať postoj tolerancie ku kresťanom iných denominácií. Formovať postoj spolupráce v ekumenickom duchu v sociálnej oblasti.

Obsahový štandard:

Ekológia a zodpovednosť Gn 1, 28 - 29

Angažovanosť kresťanov v spoločnosti (politika, štátny režim)

Úloha Cirkvi v spoločnosti

Kresťanské denominácie na Slovensku

Výkonový štandard

Žiak vie

- na základe analýzy súčasných ekologických javov v konfrontácii s posolstvom biblického textu Gn 1, 28 – 29 vyjadriť dôležitosť ekologického myslenia a správania sa človeka
- vnímať potrebu ekologického myslenia človeka
- praktizovať zručnosti triedenia odpadu v domácnosti a šetrného zaobchádzania s prírodnými zdrojmi
- akceptovať vlastnú zodpovednosť prijatím svojej úlohy na spoluvytváraní sveta
- zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a verejnom živote
- osvojiť si postoj kresťanskej angažovanosti v spoločnosti a v Cirkvi
- charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku a objaviť spoločné základy viery
- akceptovať existenciu kresťanských denominácií ako dôsledok historického vývinu
- oceniť asertívnu komunikáciu a správanie ako prejav spolupráce
- rozvíhať postoj tolerancie ku kresťanom iných denominácií
- formovať postoj spolupráce v ekumenickom duchu v sociálnej oblasti

Rozvoj kompetencií

Komunikačné:

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine
- kladie si otázky a zisťuje odpovede na otázky ekológie
- formuje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozumie potrebe ekumenického dialógu

Existenciálne:

Žiak

- objavuje kresťanský pohľad na ekologickú otázku
- preberá zodpovednosť za angažovanosť v spoločnosti a Cirkvi
- oceňuje duchovné dedičstvo katolíckej Cirkvi

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kritického pohľadu na otázku ekológie
- je schopný kritického pohľadu na otázku ekumenickej spolupráce
- vníma, rozpozná a pochopí existenciu kresťanských denominácií ako dôsledku historického vývinu

kultúrne kompetencie:

žiak

- oceňuje prínos kresťanskej kultúry v kultúre človeka

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov osvojovaním postoja náboženskej tolerancie a ústretovosti

Prierezová téma

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je otvorený pre ekumenický dialóg medzi kresťanskými denomináciami na Slovensku
- je si vedomý prebratia zodpovednosti za angažovanosť v spoločnosti

Environmentálna výchova

Žiak

- aktívne sa podieľa na ochrane životného prostredia (triedenie odpadu v domácnosti, udržiavanie čistoty v prírode, šetrenie energiami a zdrojmi)

Profil absolventa nižšieho sekundárneho stupňa

Komunikačné kompetencie:

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede
- kladie otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť otvorený pre odlišnosti
- osvojuje si vhodnú argumentáciu, učí sa vypočuť spoludiskutujúceho
- formuluje otázky, porovnáva, oponuje
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozlišuje svoje kultúrne horizonty diskusiu
- učí sa reagovať primerane situácii
- je schopný uvedomiť si vlastné reakcie v konflikte
- vie vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom, sformulovať „ja – správu“ a vyjadriť svoje pocity
- učí sa dešifrovať a vhodne používať symboly
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

kompetencie k učeniu sa:

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie, vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- podieľa sa na spoločnej práci projektového vyučovania s použitím IKT
- učí sa učiť spoluprácou